

Woonoord De Schaffelaar, Barneveld, april 1951

In Barneveld kwamen we aan bij het landgoed De Schaffelaar.

Was de rode loper voor ons uitgelegd naar een heus kasteel?

Dat zou terecht zijn. Want waren onze vaders niet de meest trouwe en onverschrokken bondgenoten van de Nederlanders in Nederlands-Indië? Hadden zij niet de Nederlandse vrouwen en kinderen beschermd toen die aangevallen werden door nietsontziende revolutionairen? Knapten onze vaders niet het vuile werk voor de Nederlanders op door meedogenloos te vechten om de verzetsstrijders tegen het kolonialisme af te schrikken?

Misverstand. De bus reed om het kasteel heen. Hij stopte bij een serie houten barakken in de tuinen achter het landgoed.

Mijn vader Marthinus Akihary stak zijn linkerhand in zijn broekzak en liet drie Wilhelmina dubbeltjes door zijn vingers glijden. Ze gaven hem een gevoel van bescherming. Zijn rechterhand gleed over zijn jas. Daar voelde hij zijn weggestopte kris, wat hem zelfvertrouwen gaf. Hij had geen idee wat ons te wachten stond.

We kwamen van ver. Mijn vader is geboren in de kampong (dorp) Aboru op Haruku, een eiland ten oosten van Ambon in de Zuid-Molukken. Mijn moeder is geboren in Tejakula, een dorp in de buurt van Singaraja in het noorden van Bali. Ik ben geboren in

1950 in Tarakan aan de noordoostkust van het eiland Borneo (Kalimantan). Onze drie geboorteplaatsen liggen onderling op zo'n 1400 kilometer afstand van elkaar.

Op 7 april 1951 vertrokken wij uit Surabaya met de New Australia. Dat was een eersteklas cruiseschip. Het eten werd door stewards geserveerd aan gedekte tafels in een enorme eetzaal. Voor sommigen was het de eerste keer dat ze met mes en vork aten. Het eten vloog dan ook af en toe door de eetzaal, wist een tante grinnikend te vertellen. We reisden met z'n vieren. Mijn vader Marthinus, mijn moeder Fientje, mijn oudere broer Eliza (roepnaam Eli) en ik. Ik in de armen van mijn vader. Ik zag wat hij zag, ik hoorde wat hij hoorde en ik voelde wat hij voelde. Onderweg vierden we op 25 april de geboortedag van onze republiek, de Republiek Maluku Selatan, de Republiek van de Zuid-Molukken (RMS). Elk jaar wordt deze verjaardag nog altijd massaal gevierd in Nederland. Meestal ben ik daar bij. In Indonesië is deze viering altijd streng verboden.

Op 29 april meerde het schip aan bij de Javakade in Amsterdam. Na aankomst van ons schip werden we naar Amersfoort gebracht om ingeschreven te worden. Daarbij werden veel schrijffouten gemaakt met onze namen. De ambtenaren schreven op wat ze dachten te verstaan. De doopnaam van mijn vader is Marthinus. Die naam staat ook in alle KNIL-documenten. Ze schreven zijn naam op als Martinus. Zonder h dus! Op mijn geboorteakte en doopakte staat mijn voornaam als Jusuf. Jusuf was voor de ambtenaren geen bekende

naam. Ze maakten er Joseph van, op z'n Engels. Die spelling is aangehouden in mijn paspoort. Op de lagere school werd mijn naam op het eerste rapport geschreven als Joesoef (waarschijnlijk zo opgegeven door mijn vader en op de klank af opgeschreven) en op het tweede rapport als Jozef. Die naam kenden ze op mijn christelijke school wel uit de Bijbel. De naam Ucu is al vanaf mijn geboorte mijn roepnaam, uit te spreken als Oetjoe. Deze naam ben ik overigens pas buiten de Molukse kring gaan gebruiken na het overlijden van mijn vader. Mijn roepnaam heb ik ook geschreven volgens de huidige spelling van de landen in Zuidoost-Azië. Vroeger werd in Nederlands-Indië de Nederlandse spelling gebruikt. Ucu is afgeleid van mijn voornaam Jusuf op mijn geboorte- en doopakte.

Wij werden ondergebracht in barak 1. In onze barak woonde al de kwartiermaker van het woonoord, oom Job Kaihatu. Deze onderluitenant was een bekende militair. Hij was in 1946 vanuit Nederlands-Indië naar Nederland gevlogen om Nederlandse militairen op te leiden voor acties in Nederlands-Indië en ze voor te bereiden op de bijzondere omstandigheden daar. Zoals generaal Spoor in een instructiebrief voor zijn "Waarde Strijdmakker" Job schreef: "om te strijden tegen misverstand en wanbegrip en om de toekomstige wapenbroeders in te lichten over allerlei zaken die men in Nederland verkeerd ziet of waarvan men in het moederland nog te weinig begrip heeft." Daarna had Job in Nederlands-Indië gediend bij de Speciale Troepen onder kapitein Raymond Westerling, net als oom Melkias, de jongste broer van mijn vader.